

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Соціологічний факультет
Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

«Вступ до фаху»

Завдання для самостійної роботи для студентів I курсу
денної та заочної форм навчання першого рівня вищої освіти
освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
спеціальності 061 – Журналістика
освітньої програми «Медіакомунікації та зв'язки з громадськістю»

2022 - 2023 навчальний рік

Тематика питань для самостійної роботи

1. Поняття масової комунікації. Типи, види, форми та моделі комунікації.
2. Комунікативний процес: виробництво, мультиплікація, поширення, прийом, розпізнавання, використання соціальної інформації.
3. Комунікатори та комуніканти як суб'єкти масової комунікації.
4. Проходження інформації по елементах комунікативної системи.
Забезпечення процесу комунікацій.
5. Розвиток сучасних засобів масових комунікацій.
6. Медіа як інформаційний посередник та канал комунікативних технологій.
7. Принципи моделювання інформаційного простору.
8. Технології керування інформаційним простором.
9. Дискурсивний підхід к аналізу масової комунікації.
10. Соціально-психологічний вплив медійного контенту.
11. Ефекти масової комунікації та методи їх вивчення
12. Засоби виміру ефективності масової комунікації.
13. Питання оцінки ефективності інформаційних кампаній в мас-медіа.
14. Методи дослідження аудиторії преси, радіо та телебачення.
15. Вибірковість (селективність) аудиторії. Потенціал охоплення аудиторії медіа.
16. Методи та стиль подачі інформації. Джерела інформації.
17. Поняття, види масової інформації. Передумови розвитку масової інформації.
18. Особливості та елементи масової інформації.
19. Основні підходи до дослідження масової інформації.
20. Професійна діяльність у сфері масової інформації.
22. Соціологічні моделі масової комунікації.
23. Соціальні функції масової комунікації.
24. Теорії масової комунікації: теорія масового суспільства (Г. Блумер). Роль ЗМК у формуванні громадської думки.
25. Теорія гегемонії масової комунікації (Н. Пулантзас, Л. Альтюсер.)
26. Теорія егалітарної масової комунікації (60-ті роки ХХ ст Ж. Д Арсі),
модель рівних можливостей.
27. Деконструкціоналізм як авангардистський напрям в комунікативістці.
28. Культурологічний напрям в комунікативістці.
29. Теорія «інформаційного суспільства» (Д. Белл, А. Тоффлер, М. Мак-Люен та ін..) і масові комунікації.

30. Схема комунікативного процесу як співіснування докомунікативної, комунікативної та посткомунікативної фаз.
31. Фактори, що сприяють поліпшенню масової комунікації (М.Лунда та А. Моля).
31. Ефекти та ефективність. Вплив інформації на споживача. Визначення ефективності в залежності від стадії впливу інформаційного повідомлення на індивіда.
32. Вплив процесів глобалізації, монополізації, комерціалізації ЗМК на формування інформаційного ринку.
33. Інформаційне суспільство: поняття, концепції, вплив на характер протікання масово-інформаційних процесів.
34. Сегментування аудиторії і характер сприйняття друкованої, аудіо-, відеоінформації.
35. Інтернет як інформаційне середовище і як засіб масової комунікації.
36. Принципи розміщення інформації в Інтернет ЗМК.
37. Класифікація Інтернет- інформації за різними ознаками.
38. Масова Інтернет-інформація: особливості, форми, методи впливу.
39. Специфіка комунікативних технологій в масово-комунікативному процесі.
40. Шляхи та засоби контролю над процесом створення масової інформації.
41. Концепт «комунікація» в сучасному гуманітарному знанні.
42. Концепт «ідеологія» та його потенціал в інтерпретації культури мас-медіа.
43. Масова комунікація: концептуальні межі культурного феномена.
44. Мас-медіа: в пошуках теоретичного обґрунтування.
45. Інформація як важливий компонент соціокультурного контексту сучасності.
46. Інформаційне суспільство: параметри сучасної теорії.
47. Медіа в ракурсі семіотичного аналізу.
48. Теоретики критичної теорії про сутність та значення мас-медіа.
49. Потенціал міфу в культурній практиці мас-медіа за Р. Бартом.
50. Історія вивчення масових комунікацій за Дж. Брайантом і С. Томпсон.
51. Культура мас-медіа в дзеркалі теорії символічної влади П. Бурдьє.
52. Візуальна комунікація мас-медіа за А. Бергером.
53. Вторинна реальність як символічний всесвіт суспільства постмодерну.
54. Мас-медіа як інструмент створення гіперреальності.
55. Медіавірус та його властивості за Д. Рашкоффим.
56. Механізми формування громадської думки в концепції Е. Ноель-Нойман.
57. Мас-медійна практика: односпрямований вплив або діалог з аудиторією.
58. Атрибути мас-медійного дискурсу.

59. Конструювання реальності як інтерпретація дискурсивних практик сучасних мас-медіа.
60. Коди та кодування в комунікативних процесах мас-медіа в концепціях У.Еко та С. Холла.
61. Телевізійний формат культури мас-медіа.
62. Культура мас-медіа: специфіка і функції в суспільстві.
63. Культурні практики мас-медіа: образ, фрагмент, спектакль.
64. Мас-медіа як інституціалізована виробництво символічних матеріалів.
65. Медіа філософія - медіа екологія - медіа грамотність за Б. Потятиником.
66. Концепція мережевого суспільства в роботах М. Кастельса та поняття культури «реальної віртуальності».
67. Засоби масової комунікації як «зовнішні розширення людини» в концепції М. Маклюена.
68. Мас-медіа як самореферентна соціальна система, теорія самореференції за Н.Луманом.
69. Концепція медіа як наративу.
70. Теорія комунікативної дії Ю. Хабермаса в контексті проблематики культури мас-медіа.

Основна рекомендована література

1. Абетка соціальних комунікацій : довідник / Укл. Г. В. Горбенко; за наук. ред. Л. Г. Масімової. К.: Жнець, 2014. 152 с.
2. Больц Н. Абетка медіа / За загал. ред. В. Ф. Іванов; Переклад з нім. В.Климченка. К.: Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 177 с.
3. Барабанова Н.Р. Соціокомунікативний аспект професійної компетентності фахівця: аналіз, стратегії розвитку. Одеса: Фенікс, 2018. 316 с.
4. Бурдье П. Про телебачення та журналістику / пер. з франц. М.: Фонд наукових досліджень «Прагматика культури», Інститут експериментальної соціології, 2002. 160 с. [текст російською].
5. Геннінг Носке. Журналістика: що треба знати та вміти / Книжка для читання та підручник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2017. 312 с.
6. Гончарук-Чолач Т. Засоби масової інформації у політичному житті суспільства. К.: Ліра-К, 2020. 252 с.
7. Досенко А., Погребняк І. Інтернет-журналістика: Комунікативні маркери / Навчально-методичний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
8. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштобер, Бернгард Пьорксен /пер. з англ. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2011. 198 с.
9. Зражевська Н.І. Масова комунікація і культура: лекції. Черкаси: Вид-во «Брама-Україна», 2006. 171 с.
10. Іванов В.Ф. Соціологія масової комунікації / Навчальний посібник. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2000. 212 с.
11. Іванов В.Ф., Сердюк. В.Н. Журналістська етика / Підручник . К.: Вища школа, 2006. 231 с.

12. Квіт С.М. Масові комунікації / Друге видання, виправлене і доповнене. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 352 с.
13. Крейг Р. Інтернет-журналістика / пер. з англ. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 323 с.
14. Кузнєцова Т. Аксіологічні моделі мас-медійної інформації. К.: Університетська книга, 2010. 304 с.
15. Курбан О.В. Інформаційні війни у соціальних он-лайн мережах / Монографія. К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2017. 392 с.
16. Лубкович І. М. Соціологія і журналістика / Підручник для журналістів. Львів : ПАІС, 2005. 176 с.
17. Медіа. Вступ / Підручник для студентів вузів / за ред. О. Бріггза, П. Колбі / пер.з англ. 2 вид. М.: Юніті-Дана, 2005. 550 с. [текст російською].
18. Партико З.В. Теорія масової інформації та комунікації / Навч. посіб. Львів : Видавнича фірма «Афіша», 2008. 309 с.
19. Попова Т. В., Ліпкан В.А. Стратегічні комунікації: словник / ред. В. А. Ліпкана. К.: ФОП О.С. Ліпкан, 2016. 416 с.
20. Потятиник Б.В. Медіа: ключі до розуміння. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
21. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації / навч. посіб. Київ : Знання, 2011. 351 с.
22. Фінклер Ю.Е. Мас-медіа та влада: технологія взаємин. Львів: Аз-Арт, 2003. 212 с.

Допоміжна література

1. Владимиров В.М. Хаос –Розуміння – Масова комунікація / Монографія. К.: КиМУ, 2006. 366 с.
2. Гол Дж. Онлайнова журналістика / пер.з англ. К.: К.І.С., 2005. 344 с.
3. Карпенко В. О. Журналістика: основи професійної комунікації / навч. посіб. для студ. ВНЗ. К.: Нора-прінт, 2002. 348 с.
4. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: Глобальний підхід / пер. з англ. К.: К.І.С., 2002. 264с.
5. Луман Н. Реальність мас-медіа / пер. з нім. ред. Іванова В. та Мінакова М. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2010. 158 с.
6. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: масмедії і громадська думка / пер. с англ. К.: К.І.С., 2007. 256 с.
7. Мас-медіа у термінах і визначеннях: Корот. слов.-довід. / навч. посіб. / уклад. Ю. В. Боднар. К.: МАУП, 2005. 224 с.
8. Мей К. Інформаційне суспільство: Скептичний погляд / пер. з англ. К.: К.И.С., 2004. 142 с.
9. Публіцистика. Масова комунікація: Медіаенциклопедія. / Ноель-Нойман Е., Шульц В., Вільке Ю./ пер. з нім. К.: Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. 203 с.
10. Рашкофф Д. Медіавірус. Як поп-культура таємно впливає на вашу свідомість /пер. з англ. М: Ультра.Культура, 2003. 368 с. [текст російською].
11. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / ред. Ю. М. Бідзілі. Ужгород: ВАТ «Закарпаття», 2007. 220 с.
12. Трачук Т. А. Українське журналістознавство (історичний аспект) / навч. посіб. К.: Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2013. 239 с.
13. Уєбстер Ф. Теорії інформаційного суспільства / пер. з англ. М: Аспект-Прес, 2004. 400 с. [текст російською]
14. Чекмишев О.В. Основи журналістики. Теорія і практики журналістського фаху / навч. посіб. К.: ВПЦ «Київський університет», 2018. 198 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення.

1. http://www.lnu.edu.ua/mediaeco/borys/internet_journ.htm – Потятиник Б. В. Мережева

журналістика: Нариси.

2. <http://www.mediaed.org/> – сайт Media Education Foundation
3. www.iamcr.org - сайт International Association for Media and Communication Research
4. <https://irrp.org.ua/> – сайт Інституту розвитку регіональної преси.
5. <http://www.ifj.org> – сайт Міжнародної Федерації журналістів IFJ – International Federation of Journalists.
6. <http://www.prcongress.com.ua> – сайт «Європейський PR-конгрес».
7. <http://www.uned.es> – сайт Всесвітньої Ради з медіаосвіти.
8. <http://www.ejta.eu> – сайт European Journalism Training Association.
9. <http://www.telekritika.ua/> – сайт журналу «Телекритика».
10. <http://www.web-editor.com.ua/> – сайт для редакторів сайтів конвергентних медіа.
11. <http://www.journ-lessons.com/index.html> / – Електронна бібліотека з медіа.
12. <http://www.mediakrytyka.info> – сайт «Медіакритика» – видання Інституту екології масової інформації ЛНУ ім. Івана Франка.
13. <http://www.mediahelpingmedia.org/content/> – сайт організації «Media Helping Media».
14. <http://www.handbook.reuters.com/index/> – інформаційний портал з контенту конвергентних медіа.
15. <https://telekritika.ua/uk/> – інтернет-видання про українську медіасферу «Телекритика».
16. <http://www.web-editor.com.ua/> – інтернет-проект для редакторів сайтів конвергентних медіа.
17. <http://www.datanet.be> – сайт European Association for Audiovisuei Media Education
18. <http://www.mediastudieseurope.net> – сайт European Program in Media, Communication and Cultural Studies
19. <http://www.humfak.auc.dk> – сайт International Association for Media and Communication Research (IAMCR)
20. <http://www.icem-cume.org> – сайт International Council for Educational Media / Conseil International des Medias Educatifs (ICEM-CIME)
21. <http://www.ntedu.org> – сайт World Council on Media Education (WCME)

Критерії оцінювання самостійної роботи

Високий рівень: 3 бали	Ця оцінка ставиться, якщо викладений у відповіді матеріал: • вирізняється глибиною та змістовністю, відповідає змісту заявлених тем; • чітко структурований, з виділенням основних моментів; • адекватно ілюстрований; • доповідь зроблена коротко, чітко, з виділенням основних даних дослідження; • на питання по темі завдання отримані повні вичерпні відповіді; • студент демонструє вміння аргументовано вести діалог і наукову дискусію
Середній рівень: 2 бали	Ця оцінка ставиться, якщо викладений у відповіді матеріал:

	• характеризується достатньою змістовним рівнем, але відрізняється недостатньою структурованістю; • ілюстрований не повністю або не зовсім правильно; • доповідь довга, не цілком чітка; • на питання по темі доповіді отримані повні вичерпні відповіді тільки після навідних запитань, або не на всі питання. • студент не зміг продемонструвати здатність до інтеграції теоретичних знань і практики.
Низький рівень: 1 бал	Ця оцінка ставиться, якщо викладений у відповіді матеріал: • недостатньо розкритий, носить фрагментарний характер, слабо структурований; • ілюстрацій немає; • доповідач слабо орієнтується в матеріалі що викладається; • на питання по темі доповіді не було отримано відповідей або вони не були правильними. • у студента відсутні уявлення про міжпредметні зв'язки.
Незадовільний рівень: 0 балів	Ця оцінка ставиться, якщо: • завдання відповіді та презентація не зроблені; • доповідач не орієнтується в матеріалі що викладається; • на питання по виконаній роботі не було отримано відповіді або вони не були правильними. • виявлено незнання або нерозуміння студентом сутнісної частини теми дослідження.